

розвитку та поведінці учнів, надавали психолого-педагогічну допомогу дітям і молоді, які опинилися в кризовій ситуації. Практичні психологи також попереджували відхилення в психофізичному розвитку та становленні особистості, міжособистісних стосунків; запобігали конфліктним ситуаціям у навчально-виховному процесі; організовували заходи з профілактики правопорушень, подолання різних форм девіантної поведінки. До кола завдань належало також проектування змісту і напрямів індивідуального розвитку учнів і складання на цій основі життєвих планів.

ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНИЙ КОНТЕКСТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ (XXI СТОЛІТТЯ)

Євтух М. Б., д-р пед. наук

XXI століття відзначається значною кількістю змін у системі освіти, зокрема прийняття низки законів України «Про освіту». Сьогодні також здійснюється глобальна реформа української школи, основною метою якої є створення школи, яка надаватиме учням не лише знання, а й вміння застосовувати їх у житті; вміння критично мислити, формувати та висловлювати власну думку; школи, яка навчить дітей бути свідомими громадянами своєї країни.

У контексті цієї реформи МОН України прийняло низку наказів, зокрема: «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1–2 класів закладів загальноосвітньої середньої освіти» № 268 від 21.03.2018; «Про затвердження експериментального навчального плану початкової школи експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів», які працюють у межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Змістовно-методичне забезпечення ціннісно орієнтованого інтегрованого навчання» за програмою «Початкова школа: освіта для життя» № 1244 від 01.09.2017; «Про проведення дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Психологія навчання початкової школи “Розумники”» (Smart Kinds) № 1234 від 30.08.2017; «Про затвердження експериментального навчального плану початкової школи експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів, які працюють у межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти» № 1181 від 16.08.2017; «Про проведення першого циклу моніторингового дослідження стану сформованості читацької та математичної компетентності випускників початкової школи» № 118 від 09.02.2018, які є основою для забезпечення підвищення якості початкової освіти.

З'ясовано, що науковцями НАПН України спільно з іншими фахівцями в перше десятиліття ХХІ ст. розроблено нову редакцію державних стандартів початкової школи; створено навчальні програми з предметів початкової ланки шкільної освіти, в яких реалізовано багатокomпонентну структуру початкової освіти, що є основою успішного формування системи початкових і предметних компетентностей молодших школярів. Значну частину досліджень присвячено питанням виявлення, підтримки й розвитку обдарованих дітей.

Доведено, що велике значення для підвищення якості початкової освіти має дослідно-експериментальна робота всеукраїнського рівня за темою «Технологія навчання початкової школи “Розумники”» (Smart Kinds), закладах середньої освіти. Однією з новацій початкової школи є застосування переважно ігрових методів навчання, що реалізуються шляхом використання електронних освітніх ігрових ресурсів (ЕОІР) і поєднують пізнавальну й розвивальну функції, містять цілісний теоретичний матеріал та компетентнісні завдання з навчальних предметів і слугують основою для навчання учнів за технологією Smart Kinds.

Показано, що зазначене вище дає змогу стверджувати, що підготовка вчителів для роботи в Новій українській школі стає викликом для закладів вищої освіти педагогічного спрямування та висуває питання докорінної перебудови освітнього процесу підготовки майбутніх фахівців у вітчизняних ЗВО.

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ В ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ: ШКОЛА СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ (1991–2010 рр.)

Антонець Н. Б., канд. пед. наук

Відповідно до Закону Української РСР «Про освіту», який було ухвалено 23 травня 1991 р. (перша редакція документу), до переліку середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів для громадян, які потребують соціальної допомоги й реабілітації (стаття 30) увійшли школи-інтернати для дітей, які не мають необхідних умов для виховання і навчання в сім'ї, школи-інтернати для дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, санаторні школи-інтернати, спеціальні школи-інтернати для осіб, які мають вади у фізичному чи розумовому розвитку, а також спеціальні школи й спеціальні професійні училища для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання.

У процесі дослідження функціонування спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання, **охарактеризовано** нормативно-правову базу діяльності цих закладів освіти. Зокрема, **встановлено**, що до початку 1990-х років діяла постанова Ради Міністрів УРСР від 2 листопада 1964 р. «Про перетворення виховних колоній для неповнолітніх в спеціальні школи і спеціальні професійно-технічні училища». Лише 13 жов-